

शेतकरी सक्षमीकरण आणि संरक्षण कायदा, 2020

शेतकरी (सक्षमीकरण आणि संरक्षण) करार ऑन प्राइस ॲश्युरन्स अँड फार्म सर्व्हिसेस ॲक्ट, 2020, हा भारत सरकारने शेतकऱ्यांना सशक्त करण्यासाठी आणि त्यांना खात्रीशीर किमती आणि चांगल्या शेती सेवांच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी पारित केलेला महत्त्वपूर्ण कायदा आहे. शेतकरी आणि खरेदीदार यांच्यात करार शेती करारांसाठी एक फ्रेमवर्क तयार करणे हे उद्दिष्ट आहे, ज्यामुळे शेतकऱ्यांना त्यांच्या कृषी उत्पादनाच्या विक्रीवर अधिक नियंत्रण मिळेल.

कायदेशीर चौकट:

शेतकरी (सक्षमीकरण आणि संरक्षण) करार वरील किंमत हमी आणि शेत सेवा कायदा, 2020, भारतातील करार शेती व्यवस्थेसाठी कायदेशीर चौकट स्थापित करते. हे शेतकऱ्यांना कृषी-व्यवसाय कंपन्या, प्रोसेसर, घाऊक विक्रेते, निर्यातदार आणि मोठ्या किरकोळ विक्रेत्यांसह खरेदीदारांसह कृषी उत्पादनांचे उत्पादन आणि विक्रीसाठी करार करण्यास सक्षम करते.

प्रमुख तरतुदी:

करार शेती करार:

हा कायदा शेतकरी आणि खरेदीदार यांच्यात करार शेती करार तयार करण्यास सुलभ करतो, परस्पर फायदेशीर व्यवस्थेसाठी एक व्यासपीठ प्रदान करतो. हे शेतकऱ्यांना सहमतीनुसार किंमती आणि अटींवर खरेदीदारांना निर्दिष्ट कृषी मालाचे उत्पादन आणि पुरवठा करण्यासाठी करारानुसार वचनबद्धतेची परवानगी देते.

किंमत हमी:

या कायद्याच्या मुख्य वैशिष्ट्यांपैकी एक म्हणजे किंमत हमी, जे शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पादनासाठी कराराच्या अटीनुसार हमी भाव मिळण्याची खात्री देते. खरेदीदारांनी मान्य केलेल्या किमतीवर शेतकऱ्यांकडून मान्य प्रमाणात कृषी उत्पादन खरेदी करणे बंधनकारक आहे, ज्यामुळे शेतकऱ्यांना उत्पन्नाची सुरक्षितता आणि जोखीम कमी करता येईल.

शेती सेवा:

तंत्रज्ञान, निविष्टा, क्रेडिट आणि कापणीनंतरच्या पायाभूत सुविधांसह शेतकऱ्यांना खरेदीदारांद्वारे कृषी सेवांच्या तरतुदीला हा कायदा प्रोत्साहन देतो.

खरेदीदारांना कृषी सेवांमध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले जाते जे उत्पादकता वाढवतात, खर्च कमी करतात आणि कृषी उत्पादनाची गुणवत्ता सुधारतात, ज्यामुळे शेतकरी आणि खरेदीदार दोघांनाही फायदा होतो.

विवाद निराकरण यंत्रणा:

हा कायदा करार शेती करारांमुळे उद्भवणाऱ्या विवादांचे निराकरण करण्यासाठी एक मजबूत विवाद निराकरण यंत्रणा स्थापित करतो. शेतकऱ्यांचे हित जपले जाईल आणि विवाद जलदगतीने सोडवले जातील याची खात्री करून, विवादांचे वेळेवर आणि कार्यक्षमतेने निराकरण करण्यासाठी सलोखा आणि लवाद प्रक्रियेची तरतूद करते.

शेतकऱ्यांवर होणारा परिणाम :

शेतकरी (सक्षमीकरण आणि संरक्षण) किमतीबाबत करार

ॲग्युरन्स ॲंड फार्म सर्व्हिसेस ॲक्ट, 2020, शेतकऱ्यांना खात्रीशीर किमतींसाठी संधी देऊन त्यांना सक्षम बनवण्याची क्षमता आहे.

बाजार प्रवेश, आणि आधुनिक शेती तंत्रज्ञान आणि सेवांमध्ये प्रवेश. हे शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पन्नाच्या स्रोतांमध्ये विविधता आणण्यास, बाजारातील जोखीम कमी करण्यास आणि खरेदीदारांच्या तुलनेत त्यांची सौदेबाजी करण्याची क्षमता सुधारण्यास सक्षम करते.

आव्हाने आणि चिंता:

या कायद्याचे उद्दिष्ट शेतकऱ्यांना सक्षम करणे आणि कंत्राटी शेतीच्या व्यवस्थेला चालना देणे हे असले तरी, खरेदीदारांद्वारे शेतकऱ्यांचे संभाव्य शोषण, करारातील वाटाघाटींमधील असमतोल आणि लहान आणि अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी सुरक्षेचा अभाव याबद्दलही या कायद्याने चिंता व्यक्त केली आहे. शेतकरी आणि खरेदीदार यांच्यातील असमान सौदेबाजीची शक्ती, कराराची अंमलबजावणी आणि किमतीतील अस्थिरता आणि बाजारातील चढउतारांना शेतकऱ्यांची असुरक्षितता याविषयी चिंता आहेत.

निष्कर्ष:

शेतकरी (सशक्तीकरण आणि संरक्षण) करार वरील किंमत हमी आणि शेत सेवा कायदा, 2020, भारताच्या कृषी क्षेत्रात परिवर्तन आणि शेतकऱ्यांना सक्षम बनवण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल दर्शवितो. करार शेती करारांसाठी कायदेशीर चौकट प्रदान करून, हा कायदा शेतकऱ्यांना खात्रीशीर किमती, उत्तम बाजारपेठेतील प्रवेश आणि आधुनिक शेती तंत्रज्ञान आणि सेवांच्या प्रवेशासाठी संधी देतो.

तथापि, चिंतेचे निराकरण करण्यासाठी, शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी आणि कराराच्या शेतीचे फायदे सर्व संबंधितांना मिळतील याची खात्री करण्यासाठी सतत देखरेख, पुनरावलोकन आणि सुधारणा करण्याची गरज आहे.